تاثير تغيير اقليم بر روي مديريت منابع آب

اكرم هدايتي دزفولي[۱]، فاطمه رحيم‌زاده[۲] و فخرالسادات مقدسي[۳]

۱و۲- عضو هيات علمي پژوهشكده هواشناسي تهران – پژوهشگاه هواشناسي وعلوم جو- صندوق پستي :۱۱٤-۱٤۹٦٥
تلفن: ٥ - ٤٥٨٠٦٥١ (۰۲۱) Hedayati @ irimet. net, rahim_f@irimet. Net
۳- كارشناس سازمان هواشناسي

چكيده

ارتباط تنگاتنگي بين چرخه هيدرولوژي و سيستم اقليمي وجود دارد. هـر تغييـري در اقلـيم كليـه عناصر هيدرولوژي را تغيير ميدهد و عكس آن نيز اتفاق مي‌افتد. روان آب، آبدهي رودخانه‌ها، آبهـاي زيرزميني، شدت سيلاب و خشكي همگي متاثر از ميزان بارش كه يكي از مهمترين عناصر اقليمي به شمار مي‌آيد، مي‌باشند. با توجه به افزايش ميزان CO_2 و به تبع آن وقوع گرمايش جهاني و تاثير آن بر منابع آبي ملي و منطقه‌اي، ضروري به نظر مي‌رسد كه تاثير تغييـرات فـوق بـر برنامـه‌ريـزي‌هـاي مديريت منابع آب لحاظ گردد. افزايش دماي كره زمـين بـين ۱ تـا ٤ درجـه در قـرن حاضـر، ابعـاد اندوهباري از فراواني وقوع بلايايي همچون خشكسالي و سيل كه مـي‌تواننـد بـر منـابع آب سـطحي، زيرزميني، زهكشي اراضي كشاورزي و... تاثير بگذارند، را دربردارد. در اين مقاله، ضمن ارائه قـسمتي از نتايج بررسي‌هاي بعمل آمده بر روي تغييرات دمـا و بـارش كـه حـاكي از افـزايش دمـا و افـزايش نوسانات بارش در سطح كـشور مـي‌باشـد، بـه اثـرات احتمـالي بـرهم‌خـوردن تعـادل بـين سيـستم هيدرولوژي و اقليمي كشور از جمله افزايش سيلاب بدليل افزايش بارش و دما، تغييـرات سـطوح آب درياچه‌ها و مهم‌تر از همه رقابت بين نيازهاي آبي اشاره خواهد شد.

واژه‌هاى كليدي: چرخه هيدرولوژي، تغيير اقليم، دما، بارش، مديريت منابع آب.

۱- مقدمه

اقليم كره زمين متاثر از فعاليت بشر مي‌باشد و زندگي بشر نيز به اقليم وابسته اسـت. اقليمـي بـراي بشر مطلوب است كه توليد محصولات كشاورزي جهت تغذيه انسان را ممكن سازد و اين امر بـستگي مستقيم به منابع آب دارد. آب اين منشاء حيات و آباداني، در طبيعت به سه شكل مايع، جامد و بخار وجود دارد كه همواره در حال چرخش به سر مي‌برند. اين گردش چرخه‌اي، كـه در آن آب از حـالتي به حالت ديگر تبديل و نيز از نقطه‌اي به نقطه ديگر برمي‌گردد را چرخه هيـدرولوژي گوينـد. انـرژي